

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 8 และมาตรา 9 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยให้บุคคลองค์กรดังกล่าวนี้ สามารถเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น นอกจากนี้ ในหมวด 7 เรื่องครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะได้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางการศึกษาอย่างชัดเจนต่อเนื่อง แต่จากการประเมินผลของพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมา จีรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2558 : 51-52) พบว่า ภาคส่วนต่าง ๆ ยังเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา น้อยมาก ภาครัฐยังคงรับภาระในเกือบทุกภารกิจเป็นส่วนใหญ่ โดยรายจ่ายด้านการศึกษามาจาก ภาครัฐ ขณะที่ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสัดส่วนน้อยมาก ในส่วนของบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วม ยังเป็นการร่วมจัดและสนับสนุนการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่การเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบยังมีน้อย

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของสถานศึกษา โดยอาศัยแรงศรัทธาเชื่อมั่นจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นทุนทางสังคมที่คอยเกื้อหนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอย่างต่อเนื่อง การเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของทุกภาคส่วน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้เข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสมและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็พบว่า สัดส่วนงบประมาณในส่วนนี้ยังมีไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชัย นุชเนื่อง (2551), สรัญญา จุฑานิล (2556), สิริทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2558) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นเรื่องของการบริจาคเงินและวัสดุสิ่งของมีมากกว่าการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และ

การมีส่วนร่วม ควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และยังได้กล่าวถึงปัญหาการมีส่วนร่วมว่าเกิดจากสาเหตุหลายประการซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประการแรก ทักษะคติของผู้บริหารและครูที่มองว่าชุมชนมีความรู้ที่น้อยสถานศึกษาจึงไม่เอาใจใส่ที่จะถามความเห็น ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นผู้กำหนดสิ่งที่จะทำและวิธีดำเนินการเอง แล้วจึงให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการประเมินความสำเร็จในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจึงประเมินจากจำนวนเงินและสิ่งของที่รับบริจาค ประการที่สอง ลักษณะของความเป็นราชการของผู้บริหารและครูทำให้สถานศึกษาแปลกแยกจากชุมชน ครูไม่เอาใจใส่ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้นและไม่เห็นความสำคัญของการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน ชุมชนจึงไม่กล้าเข้ามาทำความสนิทสนมคุ้นเคยกับครูผู้บริหาร และครูจึงไม่ทราบว่าบุคคลในชุมชนคนใดมีความรู้ ความสามารถและศักยภาพเรื่องใด การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาจึงเกิดปัญหา อุปสรรค ประการที่สามสถานศึกษาขาดแนวความคิดที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกับชุมชน หวังเพียงที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ด้านทรัพยากรเพียงฝ่ายเดียว โดยสถานศึกษาไม่คิดที่จะทำในสิ่งที่จะเป็นการช่วยพัฒนาชุมชนด้านอื่นที่นอกเหนือไปจากการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของประชาชนในชุมชน และประการสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาทำงานโดยยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก ชุมชนจึงไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพ ชุมชนจึงมีความรู้สึว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาฝ่ายเดียว การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา จึงเป็นการเข้ามาเกี่ยวข้องและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเท่านั้น

สำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันร่วมกับชุมชน ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นในการพัฒนาฝีมือและความเชี่ยวชาญเพื่อให้แรงงานมีทักษะ ความรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการในยุคประเทศไทย 4.0 สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างเท่าเทียมและสามารถพัฒนาองค์ความรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในชั้นปีสุดท้าย รวมทั้งผู้สำเร็จการศึกษาที่ยังไม่มีงานทำ และประชาชนทั่วไป ให้ได้รับการฝึกอบรมอาชีพก่อนที่จะออกไปทำงานในสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะและมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสาขาอาชีพที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน ชุมชน และเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561: 3-4) การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกแผนการเรียนและวิธี

การศึกษาตามศักยภาพ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยทางการศึกษา มีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิตตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดและนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัณนั้น มีความแตกต่างไปจากการพัฒนาหลักสูตรทั่วไป จะต้องมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร 8 ขั้นตอน โดยสำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2554: 6-25) ขั้นแรกคือ สำรวจความต้องการ อาชีพในท้องถิ่น ขั้นที่สอง กำหนดคุณลักษณะอาชีพที่ต้องการ ขั้นที่สาม วิเคราะห์อาชีพและเขียน รายการงานเฉพาะด้านทักษะ ขั้นที่สี่ วิเคราะห์งานเฉพาะและเขียนรายการงานเฉพาะด้านความรู้ ขั้น ที่ห้า เขียนพฤติกรรมปลายทางและพฤติกรรมย่อย ขั้นที่หก กำหนดคำอธิบายและมาตรฐานรายวิชา ขั้นที่เจ็ด กำหนดมาตรฐานสมรรถนะและขั้นสุดท้ายขั้นที่แปดคือ ขออนุมัติหลักสูตร

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัณ เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษา หรือฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสัณเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถเป็นผู้ประกอบการได้โดยการดำเนินการ ต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วม ประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่ผ่านมายังมีปัญหาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน ผู้เรียนสำเร็จ การศึกษาแล้วไปต่อยอดเป็นผู้ประกอบการน้อยมากหรือไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการได้ อาจเป็น เพราะปัญหาอุปสรรคด้านหลักสูตรการเรียนหรือการฝึกอบรม ด้านรูปแบบการบริหารจัดการหรือ ระบบการทำงาน ดังเช่นปัญหาการดำเนินงานที่พบจากผลการวิจัยของ นนท์ อนุรักษ์ (2560) ที่ได้ วิจัย การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัณ วิทยาลัยชุมชนใน กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาด้านรายละเอียดของหลักสูตรการเรียนไม่ตรงตามความต้องการของ ผู้เรียน มีการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการน้อย และผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถเป็น ผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านปัญหาด้านการวัดและประเมินผล การติดตามและ ประเมินผลไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา ไทธานี (2559) ที่ ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาและ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ด้านส่วนตัว ควรสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อหรือ ผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ 2) ด้านอาชีพ ต้องการให้หน่วยงานของรัฐรับคนจากศูนย์ไปทำงาน ยังสถานประกอบการต่าง ๆ หรือส่งเสริมให้ประกอบอาชีพอิสระโดยเป็นผู้ประกอบการในอาชีพของ ตนเอง 3) ด้านสังคม ควรมีการติดต่อประสานงานกลุ่มอาชีพหรือดูงานด้านอื่น ๆ ตลอดจนให้ นักศึกษาได้ฝึกงาน เพื่อใช้เสริมประสบการณ์หรือประยุกต์กับอาชีพพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการต่อไป

วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรวิชาชีพพระยาศันในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน และชุมชน ด้านการพัฒนาหรือการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ยังมีปัญหาการและอุปสรรคที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ ซึ่งจากการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) คณะผู้ประเมินได้เสนอแนะจุดที่ควรพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน ได้แก่ 1) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมผ่านการทดสอบวิชาชีพจากคณะกรรมการที่เป็นที่ยอมรับมีจำนวนน้อย 2) การแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้น 3) การกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ ยังมีชุมชนและองค์กรภายนอกหรือตัวแทนจากสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมไม่หลากหลาย 4) ชุมชนและองค์กรภายนอกยังเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่น รวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินงานค่อนข้างน้อย และ 5) ขาดการประเมินความพึงพอใจของประชาคมในสถานศึกษา ชุมชนและองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล จากข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเรื่องสำคัญที่สถานศึกษาขาดหรือมีปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือความร่วมมือของชุมชน เป็นปัญหาที่สถานศึกษาต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับผลการสำรวจของงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี (2560) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และประสบการณ์ทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ ปีการศึกษา 2560

ข้อ	การมีส่วนร่วมของชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1.	การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.39	0.77	น้อย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	การมีส่วนร่วมของชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
2.	การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ในการพัฒนากลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.41	0.81	น้อย
3.	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.40	0.83	น้อย
4.	มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.36	0.85	น้อย
5.	การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.54	0.78	ปานกลาง
6.	การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และประสบการณ์ทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.33	0.86	น้อย
7.	การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ	2.42	0.84	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม		2.41	0.43	น้อย

ที่มา : งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี, 2560.

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของชุมชน จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ทำให้ส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ และเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับพันธกิจของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ที่ได้กำหนดไว้คือ ส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สร้างเครือข่ายความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ วิจัย สร้างนวัตกรรม จัดการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี (2561: 2-3) รวมทั้งปัจจุบันวิทยาลัยยังไม่มีรูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของชุมชน ที่เป็นรูปธรรมเกิดจากการศึกษาวิจัยอย่าง

เป็นระบบ ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อวิจัยศึกษาและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงการบริหาร ในเชิงวิชาการ และเชิงวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ เพื่อการเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต การวิจัย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาด้านหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันฐานสมรรถนะจาก สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561), สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2554), สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2563), ทฤษฎีวงจรคุณภาพของเ็ดวาร์ด เดมมิง (Edward Deming, 1995) และหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของ ไวท์ (White, 1982)

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2561

1.2 ศึกษาสภาพการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ได้จากการสอบถาม ผู้บริหาร และครูผู้สอน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาสภาพการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ที่ป็นอยู่ในปัจจุบัน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี จำนวน 33 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 31 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี จำนวน 31 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 29 คน กำหนดขนาด

กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) บุญชม ศรีสะอาด (2554: 43) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2561

1.3 ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ใน 4 องค์ประกอบ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันหรือการบริหารสถานศึกษา ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่งคือ

- 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 4 คน
- 2) เป็นผู้บริหารหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายความร่วมมือในชุมชน ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2561

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านเนื้อหา

โดยใช้ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแบบสอบถามสภาพและการสัมภาษณ์

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

สรุปผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี แบบสอบถามสภาพและการสัมภาษณ์แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ในตอนที่ 1

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2561

2.2 (ร่าง) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และจัดทำคู่มือ โดยการสนทนากลุ่ม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

(ร่าง) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และจัดทำคู่มือ ใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 เป้าหมายการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน

องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ

องค์ประกอบที่ 4 การติดตามและประเมินผลผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยกร่างรูปแบบ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมจำนวน 5 คน บุคคลในชุมชน ประกอบด้วย ผู้แทนจากผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน ผู้แทนจากชุมชน จำนวน 2 คน และนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบ จำนวน 2 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 11 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ (ร่าง) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และจัดทำคู่มือ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562

2.3 ตรวจสอบ (ร่าง)รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และจัดทำคู่มือ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

(ร่าง) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และจัดทำคู่มือ ใน 4 องค์ประกอบ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มตรวจสอบร่างรูปแบบและจัดทำคู่มือ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนารูปแบบ ด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1) เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีคุณวุฒิด้านการบริหาร มีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 3 คน

2) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

3) เป็นครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาส์หรือผู้บริหารในหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายความร่วมมือในชุมชน มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

(ร่าง) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาส์เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และจัดทำคู่มือ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562

2.4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ด้วยแบบประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ที่สร้างขึ้น โดยประยุกต์จากแนวคิดของ สมชาย ภาคาสน์วิวัฒน์ (2553: 198-204) ใน 2 ด้าน คือ ความเหมาะสม (Propriety) และ ความเป็นไปได้ (Feasibility)

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ตอบแบบประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนารูปแบบ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาส์ และด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาส์โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของชุมชน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

2) เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน มีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 2 คน

3) เป็นนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนารูปแบบ มีคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562

ตอนที่3 ทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ตามคู่มือการใช้รูปแบบ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทดลองใช้รูปแบบโดยดำเนินกิจกรรมภายใต้ 4 องค์ประกอบของรูปแบบ ในหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ 3 รายวิชา ได้แก่ วิชาเครื่องต้มร้อนจากสมุนไพร วิชาเครื่องต้มเย็นจากสมุนไพร วิชาอาหารว่างเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 โครงการ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. โครงการร่วมจัดทำแผนงานกำหนดเป้าหมายการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 20 คน และชุมชน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 42 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 และชุมชนที่มีส่วนร่วมของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

2. โครงการกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 3 รายวิชา 3 รุ่น ๆ ละ 20 คน รวมจำนวนผู้เรียนทั้งสิ้น 180 คน

2.1 วิชาเครื่องต้มร้อนจากสมุนไพร จำนวน 30 ชั่วโมง

2.2 วิชาเครื่องต้มเย็นจากสมุนไพร จำนวน 75 ชั่วโมง

2.3 วิชาอาหารว่างเพื่อสุขภาพ จำนวน 75 ชั่วโมง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เรียน จำนวน 30 คน แบ่งเป็นสาขาละ 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติต้องเป็นผู้เรียนสาขาอาชีพอาหารและโภชนาการ ของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 ที่ร่วมโครงการกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน เพื่อการเป็นผู้ประกอบการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน เพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งเป็น 3 ระยะ ในการจัดการเรียนการสอน ระยะละ 3 รุ่น ๆ ละ 20 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน และผู้เรียน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 27 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562

4. โครงการติดตามและประเมินผลผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน ผู้เรียน จำนวน 30 คน และชุมชน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 62 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 และชุมชนที่มีส่วนร่วมของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ของเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

2. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองรูปแบบหลังการเข้าร่วมโครงการด้วยการประเมินตนเอง

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562 (ตั้งแผนการทดลอง)

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562

1.1 ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้

1.2 ด้านทักษะการปฏิบัติและทักษะการคิด

1.3 ด้านเจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติต้องเป็นผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 และเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

2. จำนวนผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีงานทำและต่อยอดไปเป็นผู้ประกอบการจนประสบผลสำเร็จ

แหล่งข้อมูลจาก งานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานีตามแบบรายงานจำนวนผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีงานทำและต่อยอดไปเป็นผู้ประกอบการจนประสบผลสำเร็จ ปีการศึกษา 2562

3. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2561-2562

แหล่งข้อมูล จากงานวัดผลและประเมินผล วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานีตามแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2561-2562

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติต้องเป็นผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 และเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ตามแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

5. จำนวนความร่วมมือของชุมชนหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

แหล่งข้อมูล จากงานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ตามแบบรายงานจำนวนความร่วมมือของชุมชนหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562

1.1 ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้

1.2 ด้านทักษะการปฏิบัติและทักษะการคิด

1.3 ด้านเจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

2. จำนวนผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีงานทำและต่อยอดไปเป็นผู้ประกอบการจนประสบผลสำเร็จ

3. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการ

เป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ปีการศึกษา 2561-2562

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

5. จำนวนความร่วมมือของชุมชนหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานีภายใต้องค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน 2) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน และ 4) การติดตามและประเมินผลผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน

2. สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และทักษะการคิด เจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

3. สภาพการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี หมายถึง สภาพการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานในวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ต่อการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) เป้าหมายการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน 2) กระบวนการ

7. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิว่าโอกาสที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี และมีความเป็นไปได้ว่าจะประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติ

8. กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน หมายถึง กลุ่มสาขาวิชาหนึ่งในหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ได้แก่ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ที่มีกลุ่มวิชา/กลุ่มงานประกอบด้วย งานขนมอบ งานอาหารไทยและขนมไทย งานอาหารนานาชาติ และงานถนอมอาหารและการแปรรูป

9. การเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การที่ผู้เรียนกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

10. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา วิชาชีพพระยาสันกับวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ในลักษณะของการทำงานร่วมกัน วิทยาลัยสนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการไปสู่การแลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจร่วมกันของชุมชนในสถานการณ์กลุ่ม จนบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินกิจกรรม การใช้ประโยชน์ การร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

11. ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนภายนอกสถานศึกษา ที่ประกอบด้วยบุคคลในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา กลุ่มอาชีพ และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่มาร่วมกันเป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี

12. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง รองผู้อำนวยการของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่บริหารสถานศึกษาในปีการศึกษา 2561-2562

13. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ลูกจ้างประจำทำหน้าที่สอน พนักงานราชการทำหน้าที่สอน และลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่สอน ในวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2561-2562

14. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ วิชาเครื่องดื่มร้อนจากสมุนไพร วิชาเครื่องดื่มเย็นจากสมุนไพร วิชาอาหารว่างเพื่อสุขภาพ ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ มีทักษะปฏิบัติและทักษะการคิด และมีเจตคติ กิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนหรือการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีงานทำและต่อยอดไปเป็นผู้ประกอบการจนประสบผลสำเร็จ
3. ครูผู้สอนและบุคลากรได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ
4. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพื่อการเป็นผู้ประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี ไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
5. ชุมชนมีความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพื่อการเป็นผู้ประกอบการ ของกลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี